

3. Спеціальна соціальна ефективність. Вона характеризує стан організації і функціонування самої держави як суб'єкта управління суспільними процесами.

Отже, ефективність державного управління це багатоаспектне поняття, яке показує рівень досягнення загальних цілей державного управління і якість надання послуг суспільству у співвідношенні з ресурсним забезпеченням відповідного управлінського функціонування. Основним критерієм ефективності сучасного державного управління є повна відповідальність управлінської діяльності докорінним інтересам суспільства, розширення демократії, забезпечення прав і свобод громадян і їх практична реалізація, успішне здійснення тактичних і стратегічних політичних і соціальних завдань щодо реформування суспільства, розвитку економічного зростання держави.

1. Атаманчук Г.В. *Теория государственного управления: Курс лекций*. Изд. 2-е, дополн. Москва: Омега-Л. 2004. С. 256.

2. Аршканян Д. Эффективность государственного управления. *Проблемы теории и практики управления*. 2006. № 8. С. 24-30.

3. Клищ Н.Н. Показатели эффективности и результативности профессиональной служебной деятельности государственных гражданских служащих. URL: <http://www.hse.ru/temp/2006/files/20060404-06/20060405klish.doc>.

4. Бакуменко В.Д. *Формування державно-управлінських рішень: Проблеми теорії, методології, практики*: монографія. Київ: Вид-во УАДУ, 2000. С. 328.

5. Скрипник В. Державна влада в Україні: проблемні взаємодії політики і управління. *Право України*. 2003. № 3. С. 14-21.

6. *Державне управління і менеджмент*: навч. посіб. у табл. і схемах / Г.С. Одінцова, Г.І. Мостовий, О.Ю. Амосов [та ін.]; за заг. ред. Г.С. Одінцової. Харків: ХарPI УАДУ, 2002. С. 492.

Кулиняк І.Я.

к.е.н., доцент

Цапулич А.Ю.

студентка

Національний університет «Львівська політехніка»

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Україна володіє високим потенціалом за рахунок найбільшої площі сільськогосподарських земель серед країн Європи – приблизно 41 млн. га, з яких 32,5 млн. га використовуються для вирощування сільськогосподарських культур. Родючі ґрунти та помірний клімат створюють можливості для виробництва високоякісної сільськогосподарської продукції, яка є ресурсною базою у харчовій, текстильній, шкіряній та інших галузях, підвищення позицій на світовому ринку, сталого соціально-економічного розвитку [1].

Україну часто називають аграрною країною і це не дивно – у 2008 р. частка сільського господарства у ВВП складала 7,5 %, у 2015 р. – 11,9 %, станом на середину 2018 р. з урахуванням переробки сільське господарство становило 16-17 % ВВП України. Середня врожайність пшениці в світі складає 3,3 т/га. У 2015 р. українські показники були вищі на 0,7 тон, у 2016 році врожайність становила 4,23 т/га, на 2018 рік – 4,11 т/га [2]. Із даних показників можна зробити висновок, що країна поступово переходить від екстенсивного до інтенсивного виробництва. Також відбудеться зростання доданої вартості, структурне оновлення економіки, збільшення питомої ваги експорту, розширення ринків збуту. Відновлення України після кризи вимагає впровадження інтенсивного напряму розвитку аграрного виробництва.

Нами проведено аналіз сильних та слабких сторін, можливостей та загроз розвитку сільського господарства України за допомогою SWOT-аналізу. Результати SWOT-аналізу подано у табл. 1.

SWOT-аналіз сільського господарства України

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ресурсний потенціал. 2. Сприятливий клімат. 3. Зростання внутрішнього і зовнішнього попиту на продукцію сільського господарства. 4. Прості технології виробництва. 5. Державна цільова Програма розвитку села. 6. Незалежність країни від імпорту. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Політична нестабільність всередині країни. 2. Низька купівельна спроможність населення. 3. Нерозвинена ринкова інфраструктура сільського господарства. 4. Застарілі технології виробництва. 5. Недостатнє фінансове забезпечення.
Можливості	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Збільшення продажів продукції на світовому ринку. 2. Швидке нарощування виробничої потужності. 3. Виробництво екологічно чистої продукції. 4. Підвищення зайнятості населення. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Низька конкурентоспроможність на світовому ринку. 2. Несприятливі погодні умови. 3. Віруси, що розповсюджуються на тварин. 4. Тіньова економіка. 5. Занепад села як основи сільського господарства.

Отже, до сильних сторін сільського господарства України варто, в першу чергу, віднести родючі ґрунти та сприятливий клімат для нарощування обсягів виробництва продукції, забезпеченість продукцією як для домашнього використання, так і для промислових масштабів, впровадження державної допомоги на селі.

Політична нестабільність та стан війни ставлять негативний відбиток на сільське господарство України. Це породжує недовіру інвесторів та банків, так як вони незахищені від збитковості. Багато жителів країни витрачає значну частину свого доходу на продукти харчування, які є результатом переробки продукції сільського господарства. Говорячи про малозабезпечені верстви населення та пенсіонерів, то для них є критичним будь-яке мінімальне зростання цін на продукти харчування. На нашу думку, ринок не забезпечує вільне ціноутворення, яке базується на попиті та пропозиції на продукцію сільського господарства.

Сільгоспвиробники продовжують використовувати застарілі технології виробництва, проте сучасне сільське господарство потребує нововведень, і саме інноваційна діяльність є фундаментом економічного зростання не тільки аграрного сектору, а й економіки загалом.

В Україні є можливості захоплення більшої частки світового ринку та перехід на виробництво еко-продуктів, що сьогодні є дуже популярним у зв'язку з великою кількістю хімікатів у продукції. Нарощуючи виробничу потужність, сільське господарство надасть додаткові робочі місця, що в свою чергу принесе збільшення надходжень до державного бюджету.

Загрозою є невідповідність стандартів якості в Україні та країн-покупців продукції сільського господарства. Не дивлячись на те, що кожен сільгоспвиробник боїться результату своєї праці, можливі варіанти повної втрати поголів'я худоби у галузі тваринництва або неможливість покрити збитки у галузі рослинництва. У сільському господарстві популярними є тіньові схеми заробітку. Причинами цього є високі податки та бажання максимізації власного прибутку.

Таким чином, можемо зробити висновок, що позитивним для нашої країни є попит на продукцію сільського господарства у країнах, що розвивається. Це створює нові ринки збуту для країни та можливість подолати негативні аспекти у зростанні та розвитку сільськогосподарського виробництва.

Якщо держава буде підтримувати сільське господарство на належному рівні, знижувати податки, підвищити доступність кредитів, введе дотації та субсидії, то сільське господарство зможе ефективно розвиватися.

Серед пріоритетів Уряду та Мінагрополітики є стимулювання фермерського руху та створення успішної моделі господарювання в Україні – формування ефективного та соціально відповідального власника на селі [3].

Програма фінансової підтримки розвитку фермерських господарств та сільської кооперації дозволить забезпечити кооперативи 0,5 млрд. грн.; для фермерів – компенсації в розмірі 40 % вартості придбаної техніки та обладнання [3].

Окрім державної підтримки, в Україні є умови для залучення як внутрішніх, так і зовнішніх інвестицій. Прикладом впровадження недержавних заходів є програма “Господар+”, котра реалізується компанією Nestlé і яка націлена на розвиток сільського господарства. Nestlé – найбільша в світі компанія з виробництва продуктів харчування та напоїв. Мета Nestlé – покращення якості життя та сприяння здоровому майбутньому [4]. Мета програми «Господар+» – допомогти українським виробникам досягнути того рівня розвитку виробництва, який би міг забезпечити відповідність сировини та умов її виготовлення стандартам Nestlé, звести імпорт сировини до нуля і збільшити експорт сировини до інших країн.

1. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру. URL: <http://land.gov.ua/>.

2. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства на період до 2020 року. URL: <http://agroua.net/docs/strateg.pdf>.

3. Офіційний сайт міністерства аграрної політики та продовольства України. URL: <http://www.minagro.gov.ua>.

4. Nestlé. URL: <https://www.nestle.ua/>.

5. Цапулич А.Ю., Кулиняк І.Я. Проблеми та перспективи інноваційного розвитку сільського господарства України. *Збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції “Публічне управління та адміністрування у процесах економічних реформ”*, (м. Херсон, 17.10.2018 р.). Херсон: ДВНЗ “ХДАУ”, 2018. С. 167-169.

Ливдар М.В.

к.е.н., доцент

Ярошевич Н.Б.

к.е.н., доцент

Кондрат І.Ю.

к.е.н., доцент

Національний університет «Львівська політехніка»

МЕХАНІЗМ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОСТІ ДО БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ

Органи місцевого самоврядування часто починають процес формування бюджету без розгляду стратегічних планів, планів капіталовкладень та інших документів, що в довгостроковій перспективі відображають потреби, цілі та завдання органів місцевої влади. Таким самим чином бюджетні установи та місцеві фінансові органи постійно планують та впроваджують проекти капіталовкладень, не вдаючись до ґрунтовного аналізу фінансових можливостей регіону в довгостроковому періоді та впливу цих проектів на поточні бюджети регіону в довгостроковій перспективі. На нашу думку такий підхід до формування бюджету породжує відмову від здійснення широкомасштабних інвестиційних проектів або ж надмірне навантаження на поточні бюджети майбутніх періодів.

Залучення громадськості до бюджетного процесу на місцевому рівні присвячено багато праць як закордонними так і вітчизняними науковцями. Зокрема, Луценко І.О. [2], Сунцова О.О. [3], Юрій С.І. [4], та ін., але дана проблематика потребує більш глибокого вивчення, особливо в час реформи місцевих бюджетів в Україні.

В процесі управління фінансовими ресурсами територіальної громади найбільш поширеним приводом залучення громадян є їх участь у обговоренні та схваленні щорічного бюджету. Але є багато інших сфер, які отримали б позитивний внесок від участі громадян,